

MIÉRT TUDUNK FELELŐSSÉGET VÁLLALNI? I.

A modul szerzője: Korbai Katalin és
Miczingerné Fuksz
Ilona

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

6. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Mi történt?					
A	Mindenki párt keres magának. A párok megbeszél- lik, mi volt a legfontosabb számukra a mai napon. 10 perc	Ráhangelődés Érzelmelek pontos azono- sítása Figyelmes hallgatás	Páros munka		
B	A tanulók végiggondolják a mai nap eseményeit, és leírják maguknak, amit fontosnak tartanak. 10 perc	Ráhangelődés Érzelmelek pontos azono- sítása	Önálló munka		
C	A tanár eljátssza a gyerekeknek, hogy dühös. Fon- tos, hogy a gyerekek őszintén reagáljanak a hely- zetre, és ne akarjanak megfelelni, hanem a tanár kérdései, metakommunikációja alapján felszaba- dultan meséljenek, beszélgessenek. Ti is szoktatok ilyen dolgokon dühöngeni? Min szoktatok jól kacagni, nagyot nevetni? 15 perc	Beszélgetés szabadon Önismeret Érzelmelek tudatossága	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
I/b A düh					
A	A tanulók saját történetükről tetszés szerint rajzot, képregényt, karikatúrát készítenek, vagy csak egy- szerűen leírják azt. 15 perc	Saját történet újragon- dolása Lényegkiemelés Kreativitás	Önálló munka	Színes ceruza, papír	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A tanulók csoportokat alakítanak, és előadnak egy történetet arról, ami feldühíti vagy feldühítette őket. Ezek alapulhatnak irodalmi élményen vagy pl. egy utcai baleset emlékéen. Miután az első megszólaló elmeséli a történetét, egymás után mindenki elmondja, hogy őt mi dühítette volna ebben a történetben. A tanulók saját értékrendjük szerint adják elő a történetet. A csoporttagok megállapodnak, hogy melyik történetet adják elő. Aki a kiválasztott történetet hozta, az lesz a rendező. 15 perc	Érzelmek pontos azonosítása Egymásra figyelés Empátia	Kooperatív tanulás – szóforgó Csoportmunka – dramatizálás		
C	A tanár megkérdezi a tanulókat, miért voltak ma dühöseket. El is mesélhetik a többieknek. 10 perc	Érzelmek pontos azonosítása	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		

II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA

II/a Érzések, vélemények

A	A tanulók csoportokat alakítanak aszerint, hogy kivel szeretnének egy csoportban dolgozni. 7 perc	Csoportalakítás	Csoportmunka		
B	A csoportok megjelenítenek egy olyan részletet, amelyik esetében az eredeti előadáshoz képest más megoldást is el tudnak képzelni. A csoportok mérlegeljük, hogy melyik megoldás kezelte jobban a dühöt. 20 perc	Véleményalkotás Érzelmek kezelése	Csoportmunka – dramatizálás Kooperatív tanulás – csoportforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A tanulók kiszínezik az általuk leírtakat aszerint, hogy milyen színek jutnak eszükbe a megfogalmazott érzésekről, történetekről. 10 perc	Érzelmek pontos azonosítása Vizuális készség	Önálló munka – rajzolás	Színes ceruza, papír	
II/b Hasonlóságok, különbségek 1.					
A	A csoportok felállítanak egy érzelmi skálát a dühtől a nevetésig (vidámságig) terjedően. Arra a pontra állnak, amely kifejezi jelenlegi állapotukat. Megbeszélik, mit szoktak ilyenkor tenni. A csoportból egy önként vállalkozó összegzi az elhangzottakat. 10 perc	Önismeret Érzelmek pontos azonosítása Empátia Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – véleményvonal		
B	A csoportok megbeszélik és elmondják, miért születhetnek eltérő vélemények ugyanarról az eseményről (pl. más élethelyzetben élünk, nem egyformák a tapasztalataink, ezért eltérőek a vélemények). 10 perc	Véleményalkotás Önismeret Önreflexió Empátia	Kooperatív tanulás – „Gondolkozz, beszélj meg!”, kupactanács		
C	A tanulók hasonlóságokat és eltéréseket keresnek a történeteikben. Párokat alkotnak a hasonlóságok alapján. Aki nem akart mesélni, az csatlakozhat valamelyik párhoz. Megnézik a színeket is. Közös címet adnak a történeteiknek. 10 perc	Önreflexió Empátia	Páros munka		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/c Hasonlóságok, különbségek 2.					
A	A tanulók egy-egy mozdulattal megmutatják az előbbi érzés ellentétét. (Ha odafigyelünk egymásra, szó nélkül is sokat tudhatunk!) Megfogalmazzák, milyen színűek lehetnének ezek az érzések. 10 perc	Érzelmek pontos azonosítása Egymásra figyelés Kreativitás	Kooperatív tanulás – szoborjáték, szóforgó		
B	A csoporttagok elmondják egymásnak, hogy szerintük mit érezhettek a konfliktusban érintett személyek. Érzéseiket állóképben mutatják be. 10 perc	Empátia	Csoportmunka – állókép		
C	Új párok alakulnak a különbségek alapján. Megnézik a színeket, és rajzolnak egy színskálát. 15 perc	Rugalmasság Mások elfogadása Figyelem	Páros munka – rajz	Íróeszközök, papír	
II/d Konfliktus					
A	Csoportos feladatként a tanulók minél több olyan helyzetet gyűjtenek, amelyekben konfliktusok alakulnak ki, pl. családban, utcán, iskolában, osztályban és baráti körben. 15 perc	Rendszerezés Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Íróeszközök, papír	
B	A csoporttagok megoldási terveket készítenek a csoport többi történetére. 15 perc	Kreativitás Kombináció	Kooperatív tanulás – beszélő korongok	Korongok	
C	A tanulók csoportokat alakítanak, és felkészülnek egy jelenetre, amely arról szól, hogy valaki mérgeiben olyat tesz, hogy azt utána megbánja. 12 perc	Az eddigiek alkalmazása a gyakorlatban Felidézés Változtatni tudás	Csoportmunka – dramatizálás		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Lehetséges megoldások					
A	A csoportok bemutatják a gyűjtés eredményét. A többiek mindegyik csoport gyűjtéséből csoportszavazattal kiválasztanak egy helyzetet. A csoportok a kiválasztott szituációra kitalálnak egy-egy történetet. A történetek játszódjanak egy másik történelmi korban. 20 perc	Előadás megtervezése Szerepvállalás Hitelesség Beleélő képesség (az egész lényem kifejezi a lelkiállapotomat – a lelkiállapotom leolvasható)	Csoportok együtt – próba, bemutatás Egész osztály együtt – megbeszélés		
B	A csoportok bemutatják az általuk elképzelt megoldási lehetőségeket. 20 perc	Önbizalom Figyelem	Csoportok együtt – bemutatás		
C	A csoportok bemutatják a jeleneteket. 20 perc	Egymás történeteiből tanulás	Csoportok együtt – bemutatás		
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Fogalmazzuk meg!					
A	A tanulók megfogalmazzák, hogy melyik történetben mit tennének másképpen, milyen szabályokat kellett volna egymással megbeszélni és betartani. 15 perc	Szabályalkotás Összefüggések kezelése Belső kontroll	Kooperatív tanulás – ablak		
B	A tanulók elmondják gondolataikat a foglalkozásról. 10 perc	Önreflexió Önkifejezés	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
C	A tanulók megfogalmazzák, hogyan tudnák megváltoztatni a történetet, és mit kell végiggondolniuk ahhoz, hogy megoldást találjanak. 10 perc	Felelősségvállalás Nyitottság	Kooperatív tanulás – kupactanács		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b A foglalkozás végiggondolása					
A	A tanulók végiggondolják és megfogalmazzák, mi volt számukra a legfontosabb ma. 10 perc	Önismeret	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
B	A tanulók leírják a megoldáshoz vezető út gondolati ívét, és elmondják azt a többi csoportnak. 10 perc	Logikai képesség Önismeret	Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoport- forgó		